

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Nagyalásony Község
Önkormányzata**

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	62
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	69
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
1. A HEP IT részletei.....	71
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	71
Jövőképünk.....	73
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás.....	77
3.1 A megvalósítás előkészítése	77
3.2 A megvalósítás folyamata	77
3.3 Monitoring és visszacsatolás	80
3.4 Nyilvánosság	80
3.6 Érvényesülés, módosítás	81
4. Elfogadás módja és dátuma.....	82

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nagyalásony Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

Nagyalásony a Gányás-patakot tápláló vízerek mentén települt. A nyugati határrészt a dombokkal kísért Hajagos-patak szeli át. Délkeleti határát vizenyős rétek és dombok közötti vízfolyások hálazzák be.

Ajka kistérségéhez tartozik. Ajkától 35, Pápától 17 km-re van.

Története

A település első említését 1240-ből ismerjük Olosun, Olasun, majd 1488-ban Nagh Alason formában. Kutatók szerint a falut az ősi Szalók nemzetség alapította, akik a térségben megtelepedtek.

Alásony várföld eredeti területe a XV. században már két falu, amelyeket a „Nagy” és „Kis” jelzőkkel különböztettek meg. 1488-ban Kinizsi Pál birtoka volta a falu paraszti része, kilenc forintot adtak jobbágysági az országos adóba, ugyanekkor az itteni egytelkes nemesek adója két forint volt. Az egész feudális korban megmaradt a kettős birtoklás. A helység nagyobbik felének urai nagybirtokos családok, a Vázsonyi Horváth-ok, a Bottkák és a XVIII. században királyi adományból Nádasdiak, a kisebbik résznek egytelkes és kisbirtokú nemesek a tulajdonosai.

A török először 1566-ban égette fel, de még 1570-ben is csaknem teljesen pusztta. A kevés visszamerészkedő lakos házeit 1596-ban megint felperzselik. 1603-ig csak kilenc házat építenek újra.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az 1640-es években a földesúr a török ellen gyalogpuskásokat tartott. A század végén elhagyottak mind a nemesi, mint a paraszti földek. A XVIII. században – a porcióadó miatt – egyesek elköltöztek, mások viszont állataikat adták el.

1719-ben egy paraszti telekhez 22 hold szántó tartozik. Legelő és rét saját határában nincs, bérelnék.

Nagyalásony paraszti lakosságának egy része még 1768-ban is örökös jobbágy. Felettes bírói fóruma a XVIII. században a Nádasy földesurak alászonyi úriszéke. 1773-ban és 1780-ban egyutcás falu, melynek közepén áll a templom. Magyar község 1773-ban, evangélikus hitű népességgel és egytanítós iskolával. Katolikus vallású lakói Nyárádhoz tartoznak.

A jobbágyfelszabadítás után egy nagybirtokos és 149 kisbirtokos osztozott 2300 holdas határán.

1935-ben 340 birtokosa közül 223-nak volt öt holdnál kisebb földje.

1945. január 1-jén kisközség. Körjegyzőség székhelye. 1950 október 22-től 1962. december 31-ig a községben önálló tanács és hivatal is működött. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1963. január 1-jei hatállyal Nagyalásony, Somlóvecse, Vid községeket közös községi tanácsá alakította.

A községben 1945. augusztusában kezdődött meg a földosztás, 7 tagú biztossággal. 57 család kapott földet, 28 fő 200 négyszögöles házhelyet.

1948. november 11-én, a megyében az elsők között alakult meg az Eötvös-pusztai „Táncsics” termelőszövetkezet.

1959. február 14-én alakult meg a „Kossuth” Tsz, és 1960. december 31-ig működött, majd egyesült 1961. január 1-jei hatállyal a „Táncsics” szövetkezettel.

1962. március 21-i közgyűlésen mondták ki a dabronyi „Szabadság”, a kisszőlősi „Becsület”, a somlóvecsei „Békesség”, a vidi „Rákóczi”, és a nagyalásonyi „Táncsics” tsz egyesülését, 1962. március 1-jei hatállyal. A jogutód neve ismét a Nagyalásony „Táncsics” Tsz lett. 1972. május 1-jén csatlakozott az iszkázi „Búzakalász” Tsz.

A kárpótlási törvény végrehajtása kapcsán 46 helybéli gazda 316 hektár földet igényelt vissza, ezzel lehetővé vált a magángazdálkodás újraindítása.

Az első világháborúban 35, a másodikban 40 fő vesztett életét.

Katolikus temploma már létezhetett a középkorban, amely valószínűleg a törökdzulás során semmisült meg.

1698. június 4-én Alásonyba látogatott Miklós Ferenc győri kanonok, aki az egyházlátogatásról jegyzőkönyve készített. (Visitatio Canonica)

Írásban rögzíti, hogy az egyház szalmatető a falu közepén. Szentélye boltozott, a többi része deszkamennyezetű. A szószék földből van. A templom melletti fa-haranglábon függ egy kicsi harang. Nem tudni, hogy a templomot melyik szent tiszteletére emelték. A falunak lutheránus prédikátora van, és a mester (tanító) is lutheránus. Tehát ekkor már létezett az evangélikus gyülekezet. Leírja a prédikátor és mester javadalmazását, amely a többi környékbeliével csaknem azonos. A vizitáció idején 25 lakott ház van a faluban, 9 lakója katolikus. Mai evangélikus temploma, a homlokzat előtti toronnyal 1830-ban épült. Jelenlegi katolikus temploma 1957-ben épült a hívek összefogásából és adományából, dr. Kögl Lóránd szervezésével.

Szent István király tiszteletére szentelték fel. 16 méter hosszú és 8 méter széles épület.

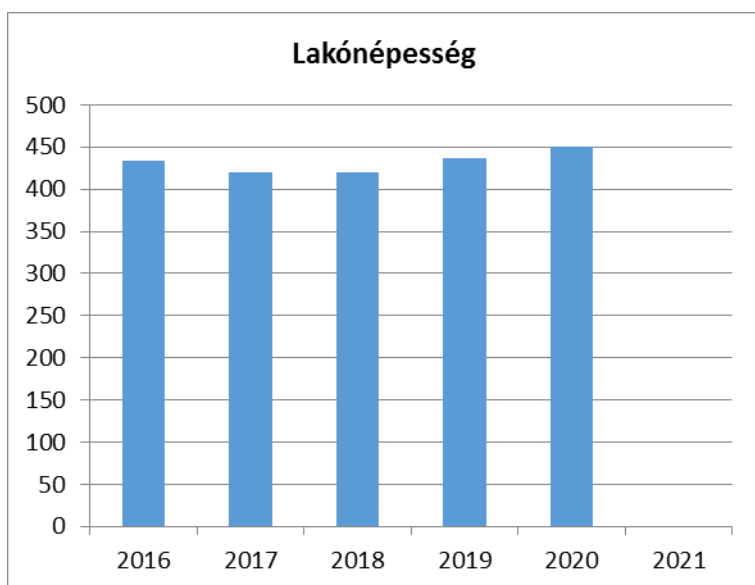
Búcsúja minden év augusztus 20-án van. A nemesszalóki plébánia filiája.

Nagyalásony 1990 óta önálló önkormányzattal rendelkezik. Közigazgatásilag 2013. február 28-ig a Nagyalásony-Dabrony-Somlóvecse-Vid községek Körjegyzőségéhez, majd ezt követően a Somlónvásárhelyi Közös Önkormányzati hivatalhoz tartozott. 2015. január 1. napjától a Tüskevári Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	434	bázis év
2017	420	96,77%
2018	420	100,00%
2019	436	103,81%
2020	451	103,44%
2021	451	0,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet, úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

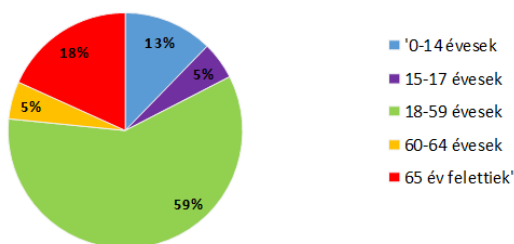
A lakónépesség száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat, 2019-ben 436 fő volt Nagyalásony lakónépessége, amely 2021-re nőtt, 451 főre.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	258	252	510	50,59%	49,41%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	35	31	66	6,86%	6,08%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	16	13	29	3,14%	2,55%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	161	149	310	31,57%	29,22%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	26	13	39	5,10%	2,55%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	20	46	66	3,92%	9,02%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

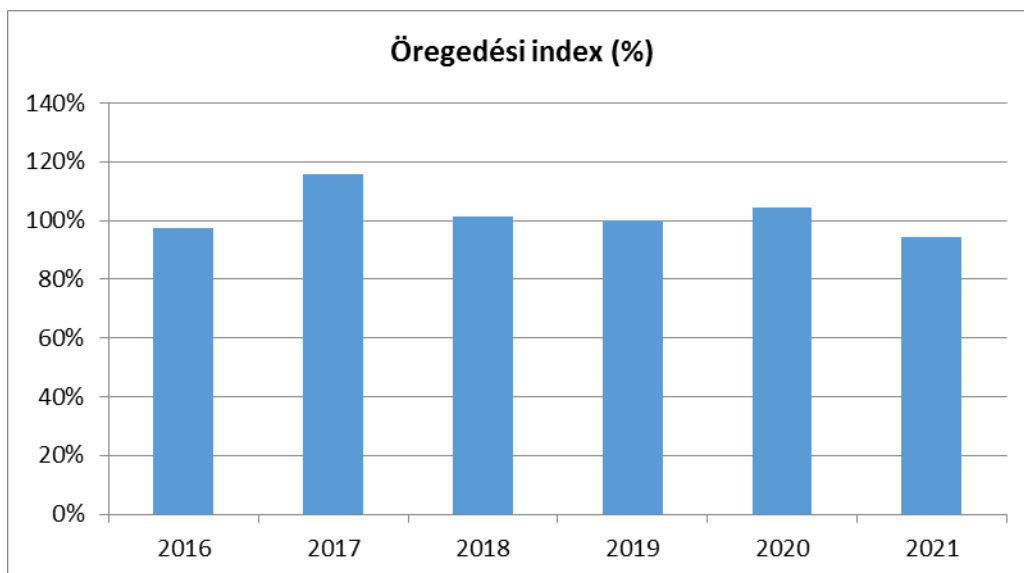
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A népesség megoszlásából kitűnik, hogy a település lakosságára nem jellemző az elöregedés. A 18-59 év közötti lakosok száma, akár férfiak, akár nők tekintetében a legmagasabb, míg a 65 év feletti lakosok száma 3-9 % között található.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	72	74	97,30%
2017	67	58	115,52%
2018	67	66	101,52%
2019	66	66	100,00%
2020	72	69	104,35%
2021	69	73	94,52%

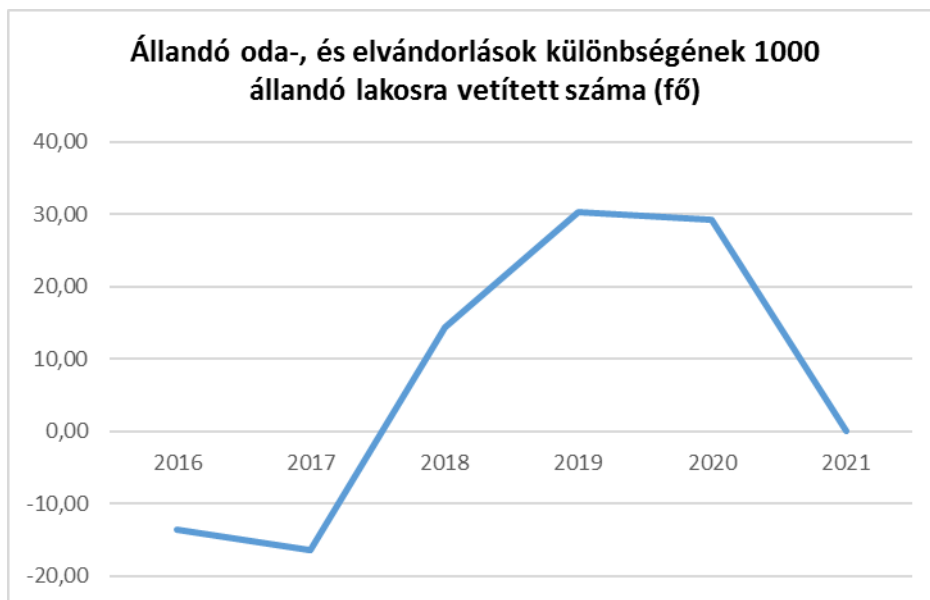
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A kor szerinti népességszerkezetről talán a legfontosabb információt az öregedési index adja. Nagyalásonyban a népesség öregedési indexe az elmúlt két évben csökkenő tendenciát mutat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-13,61
2017	-16,39
2018	14,29
2019	30,37
2020	29,31
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az aktív korú fiatalok egy része a munkavállalás érdekében elköltözött szülőfalujából a környező városokba.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-13,61
2017	-16,39
2018	-7,14
2019	7,01
2020	4,51
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A korábbi években mindig pozitív előjelű volt, azaz a településre vándorlók száma meghaladta az onnan elvándorlókat.

Értékeink, küldetésünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a településen aktívan részt vesznek a munkavállalásban.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kiemelkedjenek a saját helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek tehetséggondozását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek hasznos szabadidő eltöltésére. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén családi szerepvállalásuk mellett a kulturális szórakozás lehetőségének biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének biztosítására.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segít abban, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen az élet bármely területén.

Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg. Valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Célok

A Helvi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagyalásny település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz.

Az EU 2020 stratégia²

*Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a **lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.***

Nemzeti Reform Program³

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_1%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_1%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nagyalásony Község Önkormányzata Képviselő-testületének a Szociális juttatások rendszeréről szóló 2/2015 (II.27.) önkormányzati rendelete:

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. E rendelet szabályozza:

- a) települési támogatásként lakhatási támogatás nyújtását
 - b) rendkívüli települési támogatás nyújtását
 - ba) temetési támogatást
 - bb) krízistámogatást
 - bc) eseti támogatást
 - c) köztemetést
-
- a) támogatást Idősek Világnapja, illetve karácsony alkalmából
 - b) óvodáztatás, illetve iskoláztatás költségeihez történő hozzájárulást,
 - c) tanulóbérlet vásárlási támogatást,
 - d) tankönyv vásárlást támogatást,
 - e) babakelengye támogatást

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a**

köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester február 15-ig benyújtja a képviselő-testületnek.

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési rendeletében olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistépülés adta hátrányokat. Az évente megrendezésre kerülő hagyományos rendezvények lebonyolítására bizonyos összeg betervezésre kerül.

Gazdasági program – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági prgramban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felel.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítettésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nagyalásony 28 településsel együtt tagja a Devecseri Központi Háziorvosi Ügyeletet Fenntartó Társulásnak, valamint szintén devecseri székhelyű Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely a belső ellenőrzési, a házi segítségnyújtási feladatokat látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtés a TEIR rendszerből, a KSH-TSTART adatbázisából, illetve az önkormányzatnál meglévő adatokból helyi információk alapján végzetük. A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő,

házi orvos, könyvtár és művelődési ház, a Közös Önkormányzati Hivatal nyilvántartásai, és a polgármester biztosították.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység nemcsak új fogalom, hanem viszonylag újkeletű jelenség is az emberiség történelmében, hiszen a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1,25 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 70 800 forint havi jövedelmet jelent. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 90 450 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 25-30 %-át teszi ki. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28 500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg. A szegénység, mint szó a szocializmus időszakában tiltott fogalom volt, helyét a „hátrányos helyzetű” és „halmozottan hátrányos helyzetű” kifejezések vették át.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai

értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezeket a személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a **jövedelem:** az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében **jövedelem:** az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem:** a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	57,17	30,04
2017	54,68	20,53
2018	52,62	20,31
2019	53,92	17,82
2020	0,00	0,00
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §. Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

3.2. 1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,07	2,56	2,32%
2017	1,03	4,32	2,68%
2018	2,53	1,82	2,18%
2019	5,91	5,14	5,53%
2020	6,12	5,11	5,62%
2021	7,33	2,98	5,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagyalásony településre vonatkozóan megállapítható, hogy a munkanélküliek száma együttvéve a férfiak és nők arányát, 2020-ról 2021-re csökkenést mutat.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	8	9	8	21	21
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	11,11%	0,00%	4,76%	9,52%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	1,00	0,00	3,00	1,00	2,00
	%	37,50%	11,11%	0,00%	14,29%	4,76%	10,53%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00
	%	0,00%	11,11%	25,00%	4,76%	0,00%	5,26%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00

	%	0,00%	11,11%	0,00%	4,76%	4,76%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	2,00	2,00	3,00	2,00	2,00
	%	0,00%	22,22%	25,00%	14,29%	9,52%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	2,00	4,00	4,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	25,00%	19,05%	19,05%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	0,00	2,00	1,00	1,00
	%	12,50%	11,11%	0,00%	9,52%	4,76%	5,26%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	4,76%	4,76%	10,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	2,00	2,00	5,00	9,00	9,00
	%	25,00%	22,22%	25,00%	23,81%	42,86%	47,37%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt 5 évben növekedést mutat, ami jelentheti azt, hogy a tartós elhelyezkedési problémákkal küszködők munkaerő-piacra történő visszavezetése továbbra is jelentős kihívást jelent. 19 főre emelkedett 2021-re a nyilvántartott álláskeresők száma, és a táblázatból kiderül az is, hogy a legmagasabb arányban a 60 év feletti korosztály tagjai keresnek munkát.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	37,50	33,33
2017	44,44	75,00
2018	25,00	0,00
2019	28,57	33,33
2020	57,14	41,67
2021	73,68	28,57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a tábla a munkanélküliség évek alatt való elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja.

- b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;
Tábla:3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	8	0	0,00%	5	62,50%	3	37,50%
2017	9	1	11,11%	4	44,44%	4	44,44%
2018	8	1	12,50%	4	50,00%	3	37,50%
2019	21	0	0,00%	4	19,05%	17	80,95%
2020	21	1	4,76%	4	19,05%	16	76,19%
2021	19	1	5,26%	3	15,79%	15	78,95%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A következő táblázat Nagyalásny lakosságának iskolázottságára vonatkozó adatokat mutatja be. Az eredmények azt mutatják, hogy a település kedvező iskolázottsági mutatókkal rendelkezik. Elhanyagolható a településen azok száma, akik nem rendelkeznek legalább általános iskolai végzettséggel. A táblázatból remekül leolvasható, hogy az alacsonyabb iskolai végzettségűek száma kisebb, mint a magasabb iskolát végzetteknek, akik munkát keresnek. Jól szemlélteti, hogy manapság a dinamikusan változó munkaerő-piacon már a magasabb végzettség sem jelenti a biztos elhelyezkedést. Ezért az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét fontos megvizsgálni és figyelembe venni, hogy a foglalkoztatottsági mutatók javítását célzó intézkedések tervezésénél célirányosan folyják a megoldások keresése, hiszen csak akkor tudunk hatékonyan segíteni, ha ismerjük a célcsoportot.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Tábla:3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	13	13
2017	11	10
2018	8	8
2019	12	6
2020	11	5
2021	6	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás a munkaviszonynak egy formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelennek bizonyult. 2021-re 6 főre lecsökkent a közfoglalkoztatottak száma a településen.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Tábla:3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	8	1

2017	9	1
2018	8	0
2019	21	2
2020	21	3
2021	19	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 1-2 fő vonatkozásában változik az évek alatt. Ennek oka lehet az, hogy a végzett fiatalok nagyvárosokban, külföldön helyezkednek el, és csak abban az esetben jelenik meg a nagyalásnyi lakosság vonatkozásában, mint pályakezdő, ha nem tud semmiképpen elhelyezkedni, itthon marad szülei, családja mellett.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
Erre az alpontra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
A településen lévő óvodába és általános iskolába járnak a gyermekek.
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános- és középiskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése és elsajátítása. A koronavírus járvány időszakában bevezetett online tanulást mindenki meg tudta oldani a településen nem volt olyan, akiknek problémát okozott volna, mindenki rendelkezik a szükséges technikai eszközökkel. A fiatalok körében tehát elmondható, hogy minden lehetőség adott a digitális ismeretek megszerzésére, bővítésére és ezeknek az otthoni gyakorlására. Az idősebb korosztály számára nagyobb kihívást jelentenek a számítástechnikai dolgok kezelése, ügyek intézése, mint a fiatalabbak számára, de szerencsére ők is belátják, hogy nagymértékben megkönnyíti az életüket, így törekszenek rá, hogy ők is felvegyék a ritmust a mai modern technika eszközeivel. Az online ügyintézésrel kapcsolatos kompetenciafejlesztés nagyon fontos, hiszen ennek hiányában, akik most nem rázódnak bele, a jövőben esetlegesen teljesen elszigetelődhetnek a társadalomtól, a modern világtól.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, települési támogatás.

Természetbeni ellátás a közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 052)		Álláskeresőket ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	2,78%	6	75,00%
2017	9	3,05%	4	44,44%
2018	8	2,79%	3	37,50%
2019	21	6,91%	8	38,10%
2020	21	6,77%	10	47,62%
2021	19	-13,38%	13	68,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresőket ellátásban részesülőket száma a településen 2021-ben 13 fő.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	12,50%	0	0,00%	7	87,50%
2017	0	0,00%	2	20,00%	4	44,44%
2018	2	25,00%	1	16,63%	5	62,50%
2019	5	23,81%	9	41,67%	13	61,90%
2020	6	28,57%	7	30,95%	16	76,19%
2021	4	21,05%	0	0,00%	17	89,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az ellátásban részesülőket száma a településen 2021-ben 17 fő.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

Erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adataink.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	212	0	0,00	44,81	84,91	97,64
2017	212	0	0,00	44,81	76,89	98,11
2018	214	2	9,35	44,39	76,17	97,20
2019	214	0	0,00	44,39	76,17	97,20
2020	214	0	0,00	44,39	76,17	98,13
2021	214	0	0,00	44,39	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Nagyalásny községben az összes lakásállomány 2021-ben 214 darab. A bérlakás állomány a vizsgált időszakban 1 darab, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nincs. Szociális lakás állomány és egyéb lakáscélra használt nem lakóingatlanok nincsen a községben.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás állomány a vizsgált időszakban 1 darab, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nincs.

b) szociális lakhatás

Nagyalásny településen nincsenek szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nagyalásny településen nincsenek egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

d) lakhatást segítő támogatások

Települési támogatás: Az Önkormányzat Képviselő-testülete szociális rászorultság esetén a jogosult számára települési támogatásként lakhatási támogatást állapít meg az Szt. 45. §-ában és 48. §-ában foglaltak figyelembevételével, valamint Nagyalásny Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015 (II.27.) önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek szerint.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	0
2017	n.a.	65
2018	n.a.	374
2019	n.a.	316
2020	n.a.	272
2021	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egyéb önkormányzati támogatásban a 2021-es évben nem részesült senki a településen, viszont az azt megelőző években a lakosság több, mint fele részesült különböző juttatásokban, támogatásokban.

- e) eladósodottság
Sajnos vannak olyan ingatlanok, melyre végrehajtást indítványozott valamelyik szolgáltató vagy bank.
- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői); A településen nincsenek telepek, szegregátumok.
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya; A településen nincsenek telepek, szegregátumok.
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.
A településen nincsenek telepek, szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény alapján, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, az utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Tábla:3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	0	0,00
2017	1	0	0	0	4	0,00
2018	1	0	0	0	2	0,00
2019	1	0	0	0	4	0,00
2020	1	0	0	0	4	1,38
2021	0	0	0	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagyalásony településen az háziiorvosi ellátása megoldott. A házi orvos ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében Csöglén látja el a betegeket. Pontos adat nem áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy mekkora lakosság számot lát el ezen a településen. Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost. A gyermekorvosi ellátás igénybevétele is változó. Élnek a településen olyan családok, akik elégedettek a felnőtt házi orvossal, de előfordul, hogy a közeli

városba hordják beteg gyermekeiket gyermekorvoshoz. Nagyalásony településen problémát okoz a gyermekek orvoshoz való szállítása, különösen váratlan esetekben.

A Szt. szabályozza, hogy ki az, aki közgyógyellátásban részesülhet. Alanyi jogon az átmentei gondozásban részesülő, a nevelésbe vett kiskorú, rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy, pénzellátásban részesülő hadigondozott és nemzeti gondozott, központi szociális segélyben részesülő, rokkantsági járadékos, egyéb rokkantsági ellátásban részesülő, az, aki után szülője magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagyis tartós beteg gyermek után kaphatnak közgyógyellátási igazolványt. A tartós beteg gyermek jogán járó igazolások rendszerét nagymértékben megszigorították, így valószínűsíthetően ennek tükrében majd az igazolványok lejárta után ez megmutatkozik a közgyógyellátást igénylők számában is. Méltányossági jogcímen az a szociálisan rászorult személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Jelenleg a közgyógyellátási igazolványok kiállításának kérelmezése 2013. január 1-től átkerült a járási hivatalhoz.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiás vizsgálat van Veszprémben. A koragyermekkor kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nem rendelkezünk adatokkal.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés az általános iskola konyhájáról történik, az itt főzött ételt fogyasztják a nagyalásonyiak, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást. Az élelmezésvezető szigorúan betartja az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályokat, így sok zöldség van jelen az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is. Fontos a tejtermékek nagymérvű jelenléte a napi táplálkozásban, a kisgyermek esetében a megfelelő kalciumbevitel a növekedésük miatt szükséges, az idős emberek esetében a csontritkulás megelőzése érdekében nélkülözhetetlen. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére, ez azonban nehéz feladat, ugyanis a magyar szokások szerint az emberek hozzá vannak szokva a jelentős mennyiségű só használatához. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű használatát. A húsból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Kerülik a bő olajban kisült dolgokat /rántottak, fánk stb./ A gabonafélék esetében az olyanokat választják, amelyek teljes kiőrlésű lisztet is tartalmaznak, illetve keresik az olyan termékeket, ami magvakat tartalmaz.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen nem működik focicsapat. Viszont egy pályázatnak köszönhetően megvalósult egy kisméretű sportpark kiépítése, ahol mindenki kedvére sportolhat, kiváló edzési lehetőséget biztosít a szabad levegőn.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tuskevári Közös Önkormányzati Hivatal Családsegítő és gyermekjóléti szolgálata végzi az alapellátást. Az igénylőknek a családsegítés és gyermekjóléti szolgálat igénybevételére heti egy

alkalommal van lehetőségük. A hét többi napján telefonon elérhető a családgondozó és igény esetén soron kívül is jön.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Terveink között szerepel, hogy a rendőrkapitányságtól felkérjük ehhez kapcsolódó ismeretekkel rendelkező kollégáinkat, hogy jöjjen el településünkre a helyi általános iskolába és tartson ismeretterjesztő előadást az iskolások számára.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A nyugdíjasok nyugdíjas nap alkalmából és karácsonykor a nagyalásnyi családok a polgármester által meghatározott összegű támogatásban részesülnek.

Tábla:3.6.2.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Erre vonatkozóan nincsen adatunk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A közelet elsődleges szinterei a különböző rendezvényeink, melyek egész évben teret adnak a közösségi élet gyakorlására a lakosoknak. Január hónapban az önkormányzat szervezésében kerül megrendezésre egy forralt bor főző est, amelyen a falu lakosságának nagy része megjelenik. A településen minden év augusztusában kerül sor a falunapra. A falunap a Ludas-tó partján kerül megrendezésre, amelyen színes programok közül választhatnak a megjelentek. November hónapban kerül megrendezésre a Nyugdíjas nap, ahol polgármester és a képviselő-testület köszönti a nyugdíjasokat, az óvodások pedig egy kis műsorral kedveskednek a résztvevőknek. Mikulás nap alkalmából minden gyermeket egy apró ajándékkal lepünk meg.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	362	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen él roma lakosság, de etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Adományozás nem jellemző a településen.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településünkön nincs jelen számottevő létszámú nemzetiség, ezért a más nemzetiségekhez tartozók kulturális identitásának megőrzése céljából speciális intézkedések nem jellemzőek.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nem jellemző a lakosságra az önszerveződés.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Iskolázatlanság csökkentése	Szakmai képzések szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. A településen a gyermekjóléti alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskolás korúak ellátása, esélyegyenlősége, az egyenlő bánásmód szerint jól működik. A képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- d) Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	258	252	510	50,59%	49,41%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	35	31	66	6,86%	6,08%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	16	13	29	3,14%	2,55%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látható a gyermekek nem szerinti csoportosított száma a településen.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a Gyvt 67/A §-a rögzíti.

1. **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2. **Halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet a) –c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a szülő vagy törvényes képviselő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg, de a megállapítást követően is kérelmezheti. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának időtartamára állapítható meg.

A gyermekek nagy része között átfedés van a gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban lévők és a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében, azonban azt nem jelenthetjük ki, hogy egyikből egyenes arányban következik a másik. Alacsony iskolai végzettségű szülők is nevelhetik problémamentesen gyermekeiket, és a jó anyagi körülmények között élő, magas iskolai végzettségű, szülők gyermekek között is előfordulhat problémás eset.

A településen jól működik a szociális jelzőrendszer. Ennek oka a település nagyságában (kistélepülés) és a rendszerben dolgozó szakemberek lelkiismeretes munkájában keresendő. Igaz,

hogy nem mindig írásban, működik a rendszer, hiszen a rendszerben dolgozó szakemberek (gyermekjóléti szolgálat családgondozója, az orvosok, védőnők, ifjúságvédelmi felelősök, a pedagógusok, stb) napi kapcsolatban egymással.

Az igazolatlan iskolai hiányzás tekintetében az iskolai hiányzás valódi oka nem mindig derül ki. A jogalkotó által adott lehetőség (családi pótlék megvonása) nem minden esetben jelent megoldást a problémára. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat, hogy a gyermek dolgozik, azért, hogy enyhítsen a család kilátástalan anyagi helyzetén. De az is előfordulhat, hogy a gyermeket bántalmazzák a családban. Fontos és szem előtt tartandó követelmény, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működjön, és valódi segítséget kapjon a gyermek. Az igazolatlan iskolai hiányzások jellemzően a 14-16 életévüket betöltött fiatalok esetében jelentkeznek. Ennek oka, hogy a fiatalok elkerülnek a távolabbi városok középiskolaiba. A szülő ekkor már nem tudja kontrollálni azt, hogy gyermeke miután felszáll a buszra bemegy-e az iskolába, vagy azt, hogy nem jön-e el korábban. Vannak, akiket csak megszedít az új közösség és az új barátok, de a szülő, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat hatására megváltoznak, visszatalálnak a helyes útra, megszűnnek az igazolatlan hiányzások. Azonban vannak olyanok is akik semmilyen módon nem vehetők rá arra, hogy bejárjanak az iskolába. Ebben az esetben nem számít, hogy a szülőtől elveszik a családi pótlékot, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez az iskola, hogy szabálysértési eljárás indul a szülő ellen, melynek eredményeként pénzbírság is kiszabásra kerülhet. Ezekre a fiatalokra semmivel sem lehet hatni. Remélhetőleg a tankötelezettség 16. életévre való leszállítása egyrészt majd csökkenti az igazolatlan hiányzások számát. Azonban ennek következményeként megjelenik egy olyan fiatal alulképzett réteg, aki nem talál majd munkát és bekerül a munkanélküliek rendszerébe.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	1	0
2019	5	3
2020	2	3
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021-ben nincsen veszélyeztetett, sem védelembe vett gyermek a településen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

Tábla: 4.1.2.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A nagykorúvá vált gyermek is kérelmezheti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben nappali tagozaton tanulmányokat folytat és megfelel a Gyvt. 20. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg.

A jogosultság megállapítását jövedelmi és vagyoni vizsgálat előzi meg a Gyvt. 2. és 7. §-ai alapján.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	10
2018	10
2019	17
2020	13
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2021-ben nincs rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermek a településen.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Pénzbeli ellátásra jogosult: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó ha

a) gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Nincs ilyen juttatás a településen.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	4	1	5
2017	2	0	2
2018	2	0	2
2019	2	0	2
2020	2	0	2
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A törvényi szabályozás szerint az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után a szülők mentesülnek az intézményi térítési díj fizetése alól. Fentiek körbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után a szülők az intézményi térítési díj 50%-át fizetik. Három vagy több gyermekes családoknál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek és tanuló után az intézményi térítési díjnak az 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. 2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása. A módosítás értelmében gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani az óvodai nevelésben részesülő gyermek után ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vették
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási

intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz. A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

Nem él a településen nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek.

- f)* állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem él a településen külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem él a településen szegregált lakókörnyezetben gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, d) a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a bölcsődei ellátás,
- a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- az alternatív napközbeni ellátás.

- védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nagyalásony településen az háziorvosi ellátása megoldott. A házi orvos ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében Csöglén látja el a betegeket. Gyermekorvos pedig kéthetente egy alkalommal rendel a településen egy gyermekorvos, ilyenkor fogadja a gyermekeket, csecsemőket rendelési időben.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nincs ilyen ellátásra szoruló gyermek a településen.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Nincs ilyen szolgáltatás a településen.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Óvodai ellátási lehetőség elérhető a településen a gyermekek számára, bölcsőde nincsen a településen.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Nincs a településen bölcsőde.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nincs a településen bölcsőde.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről az ún. védelmi háló, jelzőrendszer gondoskodik. Ennek tagjai a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda, iskola pedagógusai, védőnő, orvosok, gyámhivatal, nevelési tanácsadó szakemberei, társintézmények, családsegítő szolgálat, rendőrség, polgárőrség, pártfogó

felügyelet biztosítják. A jelzőrendszer – valószínűsíthetően a kis lélekszámnak is, mindenki ismer szinte mindenkit – megfelelően és megbízhatóan működik.

Az iskola és az óvoda gyermekvédelmi felelősei nyomon követik a gyermekek mindennapjait az oktatási intézményekben, amennyiben indokoltnak látják írásban és szóban egyaránt jeleznek.

A **gyermekek átmeneti gondozása** keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetekben kis település révén nagy jelentősége van a közvetlen környezetnek, szomszédoknak, problémák esetén nagy a falu összetartó ereje, problémamegoldó készsége. Amennyiben szükséges a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat szakemberei bármilyen időpontban mozgósíthatók.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A Nagyalásnyói óvodában és az általános iskolában zajlik nagyrészt a gyermekek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáféréseinek biztosítása.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei):

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában, illetve általános iskolai menzai ellátásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja 2017. évben az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint a normatív kedvezmény figyelembevételével kell megállapítani.

A Gyvt. módosítását követően az önkormányzatok 2016. évtől állami normatíva alapján biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést. A törvény a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek részére - a szülő kérelmére - az iskolai szünidő minden munkanapján, az óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére az óvoda zárva tartásának időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosítja az ingyenes meleg ételhez jutást.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülők közül **ingyenesen vagy kedvezményesen** vehetik igénybe az étkeztetést a nappali rendszerű nevelésben, oktatásban részesülők az oktatásban való részvétel befejezéséig.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése sorolja fel kik jogosultak ingyenesen az intézményi étkeztetésre és a (2) bekezdés pedig, akik 50 %-os kedvezményben részesülnek.

Szünidei gyermekétkeztetést a szülő, törvényes képviselő kérelmére, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az önkormányzatnak ingyenesen biztosítani kell.

A bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülőknek az intézmények zárva tartásának ideje alatti munkanapokon, az iskolai oktatásban résztvevő tanulóknak a nyári szünidőben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon, déli meleg főétkezés formájában biztosítja.

Az állam az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetéshez mutatószám alapján számított keretösszeget biztosít, míg a szünidei gyermekétkeztetéshez a ténylegesen elfogyasztott adagra megállapított normatíva alapján nyújt támogatást.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Biztosítunk minden évben falunapkor ingyenesen igénybe vehető programokat gyermekeknek, illetve év közbeni egy-egy alkalmas foglalkozásokat, amelyeket bárki igénybe vehet, kultúrától és anyagi helyzetétől függetlenül.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez idáig.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincsenek ilyesfajta juttatások a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

Nincs ilyen gyermek a településen jelenleg.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	22	11	50,00
2017	24	5	20,83
2018	20	8	40,00
2019	21	6	28,57
2020	35	2	5,71
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	54	38,30
2017	n.a.	64	46,72
2018	n.a.	55	40,44
2019	n.a.	13	10,48
2020	n.a.	14	10,77
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóknak viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	3	0
2017	10	0
2018	4	0
2019	10	0
2020	11	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	1	25	1	22	0	0	22
2017	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2018	n.a.	1	25	1	20	0	0	20
2019	n.a.	1	25	1	21	0	0	21
2020	n.a.	2	50	1	35	0	0	18
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar, Önkormányzati
adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	10	1	14,10	60,28
2017	0	9	1	15,22	80,29
2018	0	9	1	15,11	74,26
2019	0	9	1	13,78	79,03
2020	0	9	1	14,44	77,69
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	28
2017	18
2018	12
2019	21
2020	14
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Nincs tudomásunk ilyen esetről.
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
Egy intézmény van a településen.
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.
Nincsenek ilyen juttatások, szolgáltatások a településen.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesező gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	3
2017	n.a.	n.a.	n.a.	10
2018	n.a.	n.a.	n.a.	2
2019	n.a.	n.a.	n.a.	9
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Nem áll rendelkezésre adatunk ezzel kapcsolatban.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Prevenációs előadások hiánya	Prevenációs előadások szervezése gyermekeknek

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításának különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,07	2,56	2,32%
2017	1,03	4,32	2,68%
2018	2,53	1,82	2,18%
2019	5,91	5,14	5,53%
2020	6,12	5,11	5,62%
2021	7,33	2,98	5,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek számának csökkenése kapcsán, a nők esetében elmondható, hogy egyrészt a csökkenés oka az, hogy a közcélú foglalkoztatás számának nagymértékű emelkedésével csökkent a munkanélküliek száma. Másrészt a nők munkanélküliségi adatait másrészt nyilvánvalóan befolyásolja az is, hogy három gyermek mellett jogosulttá válhat a GYET-re, melyet jobb megoldás híján kihasználnak az emberek, illetve a tartós beteg gyermekek mellett is 10 éves korig otthon lehet a szülő.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	37,5	33,33
2017	44,44	75
2018	25	0
2019	28,57	33,33
2020	57,14	41,67
2021	73,68	28,57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	8	1
2017	9	1
2018	8	0
2019	21	2
2020	21	3
2021	19	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
 Ideális esetben a programokon résztvevők nemek közötti aránya megegyezik a településen élő munkanélküliek nemek szerinti megoszlásával. Az elmúlt évek vonatkozásában nem rendelkezünk információval a nők részvételére vonatkozóan foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A fiatalabb generáció esetében, mivel az elmúlt évtizedben a 16. életév volt a kötelező a tankötelezettség vonatkozásában, így az Ő körükben is elenyésző a csak nyolc általános osztályt végzettek száma. Javarészt elvégezte a szakközépiskolát, gimnáziumot, szakmát szerzett. A településen a munkával nem rendelkező nők egy része kihasználja az alkalmi munkavállalás lehetőségét, gondolok itt az időszakos csigagyűjtésre, makkszedésre, erdőn való munkavállalásra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetési helyzete a munkaerő-piac területén nehezen vizsgálható jelenség. E megkülönböztetés megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos képesítési előírásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni).

Nagyalásny település vonatkozásában nincs adat a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközi otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében kétévestől négyéves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Felmerül kérdésként, hogy gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosítanak-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Nincs bölcsőde a településen.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nincs bölcsőde a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen helyben nincs sem bölcsőde, sem családi napközi. A településen élő gyermekek a nagyalásonyi óvodába járnak. Hátrányos helyzetet jelent nyilvánvalóan az, hogy másik településre kell utaztatni a gyermekeket, azonban a kicsik esetében a felügyelet megoldása biztosított. A településen élő nők részére egyrészt tehát biztosított gyermekeik napközbeni ellátása, felügyelete, óvodai szinten. Másrészt a három műszakos rendben való elhelyezkedés kisgyermekek mellett szinte lehetetlen. Mégis vannak olyan esetek, amik rákényszerítik az embereket erre a megoldásra is, hiszen sok esetben ezen múlik, hogy tud-e ennyit tenni naponta az asztalra a család, ki tudja-e fizetni a rezsiköltségeket. Itt a megoldást általában az szokta jelenteni, hogy vagy a nagyszülők, vagy a rokonság, szomszédok besegítenek a gyermekek körüli teendőkbe azon napokon, mikor az édesanya később ér haza, esti, éjszakai műszakban dolgozik. Ami egyrésztől hátrány a kistelepülésen/távolságok, nem helyben érhető el az ellátások, munkahelyek/ az a másik oldalról előny, hiszen kis közösség révén mindenki ismer mindenkit, nagyobb a közösség összetartó ereje, könnyebben oldhatók meg ezek a problémák, mint egy nagyvárosban, ahol senki nem ismeri a másikat.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Sajnos a távoltartási törvény nem hozta meg teljes mértékben a hozzá fűzött reményeket. A gyakorlatban ugyanis a 72 óra olyan rövid idő, hogy mire lezajlik az eljárás, már le is telt a 3 nap, és a bántalmazott fél akár már vissza is mehet az őt bántalmazóhoz. A következményektől való félelem is visszatartó erő. Természetesen kérheti a távolságtartást más személy is, akinek tudomására jut a bántalmazás, azonban a tapasztalatunk azt mutatja, hogy inkább elhallgatásra kerülnek ezek az esetek.

Nagyalásony vonatkozásában az elmúlt évek tekintetében nincs tudomásunk róla, hogy akár a családsegítő szolgálat, a rendőség, orvos, védőnő, egyéb intézmények tudomására jutott volna olyan eset, melyben nőt, nőket bántalmaztak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a település közelében 2 anyaothton és egy családok átmeneti otthona található. Ezek viszont általában teljes létszámmal működnek, így az elhelyezés nagyon nehéz a település közelében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. A képviselő-testület nemek szerinti megoszlásában is látszik, hogy a település maga hozta meg azt a döntést, hogy nők és férfiak is jelen legyenek a közéletben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Véleményem szerint a településen is ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése. Az ország gazdasági életében van egy nagyon vékony „felső/gazdag” réteg, akik egyre jobban eltávolodnak a többi rétegtől. Van, de kitudja meddig, egyre inkább lecsúszó középréteg, akiknek a száma egyre csökken, és van egy egyre növekvő szegény, mélyszegénységben élő réteg. A kistépelülés vonatkozásában ez nem igazán mutatkozik meg, itt a középréteg alkot egy nagyon vékony réteget, és a mélyszegénységben élők azok, akik egyre többen vannak. Ezen csak országos szinten lehetne változtatni, a gazdasági fellendüléssel, munkahelyek teremtésével. Az önkormányzatok helyzete egyre inkább ellehetetlenedik, ma már szinte csak pályázati lehetőségek útján tudnak és próbálnak előre lépni. A régebben fejlesztésre fordítható összeget is felemészti a település működésének biztosítása.

Ettől függően a közösség mindent megtesz annak érdekében, hogy itt tartsa a fiatal nemzedéket, hogy a nőknek és családjaiknak olyan lehetőséget biztosítsanak a maguk lehetőségein belül, hogy merjenek gyermekeket szülni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszakos cselekmények megelőzése.	Rendőrség és családsegítők részéről tájékoztató előadások szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú, és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj,
2. az árvaellátás,
3. a szülői nyugdíj,
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
5. az özvegyi járadék.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	72	74	97,30%
2017	67	58	115,52%
2018	67	66	101,52%
2019	66	66	100,00%
2020	72	69	104,35%
2021	69	73	94,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2021-ben 69 fő volt 65 év feletti, így kijelenthetjük, hogy nem jellemző a településünkre az elöregedés.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	44	63	107
2017	33	65	98
2018	27	65	92
2019	35	62	97
2020	32	65	97
2021	31	63	94

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021-ben csökkent az ellátásban részesülő idősök száma.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	0	1	29	48	1	5	0
2017	0	1	21	50	1	6	0
2018	0	0	16	51	1	5	0
2019	1	0	22	51	1	3	0
2020	1	0	21	53	1	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen nyugdíjas munkavállalók foglalkoztatása ritka, erre irányuló programok nincsenek a településen.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	8	9	8	21	21	19
41-45 év (TS 042)	Fő	0	2	2	3	2	2
	%	0,00%	22,22%	25,00%	14,29%	9,52%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	2	4	4	2
	%	0,00%	0,00%	25,00%	19,05%	19,05%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	0	2	1	1
	%	12,50%	11,11%	0,00%	9,52%	4,76%	5,26%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	0	1	1	2
	%	12,50%	0,00%	0,00%	4,76%	4,76%	10,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	2	2	5	9	9
	%	25,00%	22,22%	25,00%	23,81%	42,86%	47,37%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A település fenntartásában lévő intézményekben nem jellemző már az elmúlt pár évben a nyugdíjasok tovább foglalkoztatása, ugyanis a leépítések, létszámcsökkentések révén, nincs arra anyagi keret, hogy őket is tovább foglalkoztassa a fenntartó. A településen odafigyelnek az időskorú lakosságra, egyrészt a házi segítségnyújtás keretében, másrészt a kisközösség összetartó ereje révén. Nagyalásonban nincs nyugdíjasklub.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nem tudunk ilyen esetről a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

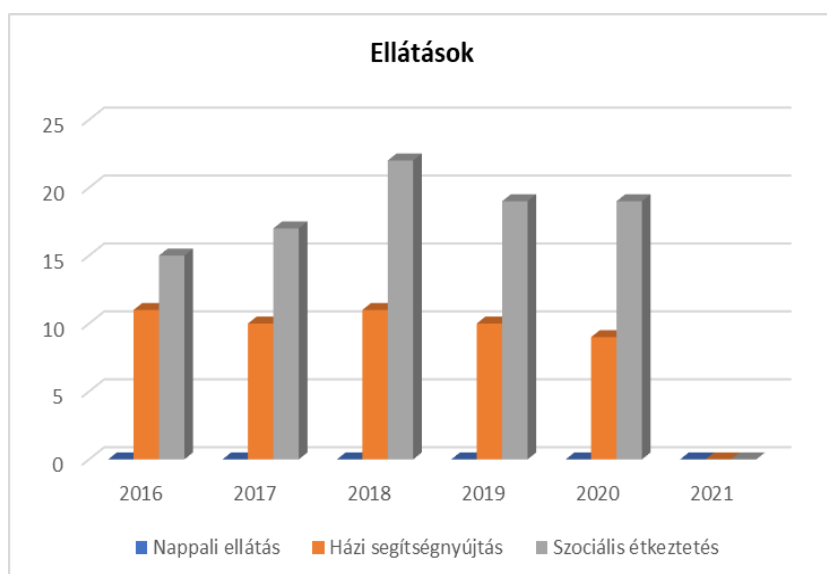
Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kerül gondozásra.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	72	0	11	15
2017	67	0	10	17
2018	67	0	11	22
2019	66	0	10	19
2020	72	0	9	19
2021	69	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

- b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
A könyvtár az iskola épületében található meg és minden héten három nap tart nyitva.
Minden évben a nyugdíjasok, nyugdíjas nap alkalmából – a polgármester által meghatározott összegű – támogatásban részesülnek.
- c) idősök informatikai jártassága;
Az idős lakosság körében változó az igény erre, vannak, akik nem érdeklődnek a technika modern vívmányai iránt, vannak, akik pedig jól eligazodnak benne. Néhányuknál otthon megtalálható a számítógép, internet, Ők azonban inkább a nyugdíjas korúak fiatalabb generációja, a 75 év felettiak körében ez nem jellemző.
- d) a generációk közötti programok.
A falunapot minden évben próbáljuk úgy megszervezni, hogy az minden korosztály, generáció számára szórakoztató legyen. Ezen kívül pedig az év közbeni programjainkat is igyekszünk úgy összeállítani, hogy minden korosztály megtalálhassa benne, ami őket érdekli. Például kézműves foglalkozásokon van külön gyermek kézműves, és eközben a felnőttek is kreatívkodhatnak kedvükre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nem működik nyugdíjasklub. Nagyalásonban a rendezvényeken ennek ellenére, szinte minden esetben jelen van az idősebb korosztály, akik szinte minden alkalmat megragadnak, hogy együtt beszélgessenek a régi szép időkről, fiatalságukról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává.	Természetbeni segítségnyújtás megszervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	9	7	16
2017	8	5	13
2018	7	5	12
2019	8	5	13
2020	6	4	10
2021	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nagyalásonyban megváltozott munkaképességű személyek nappali ellátásaiban részesülő, illetve egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülő személy nincs.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

A településen nincs nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Azzal támogatjuk a fogyatékossgal élő személyeket, hogy akadály mentesítve lett minden intézményünk. Az óvoda, hivatal épülete, orvosi-, védőnői-, fogorvosi rendelő.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékossg jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Falugondnoki szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés keretében segítjük Őket a szociális alapellátás tekintetében. Gyermejjóléti szolgálat keretein belül a 18 év alattiakat. Kisközösség révén nagy a település összetartó ereje, így a közvetlen környezet, szomszédok is figyelemmel kísérik ezeknek az embereknek a sorsát, mindennapjait.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásban korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 70 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1) - (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül

vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Egészségügyi ellátás megoldott a településen. Ezen kívül minden évben jön tüdőszűrési lehetőséget biztosító busz a településre, valamint rendszeresen szervezünk külön szűrővizsgálatokra való csoportos utat, biztosítjuk az oda-vissza utat a lakosság számára, illetve az időpont egyeztetést is, számukra teljesen ingyenesen.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzathoz tartozó összes épület teljes körűen akadály mentesítve lett. Azaz, az hivatal épülete, óvoda, iskola, kultúrház és az orvosi rendelő épülete.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A szabadtéren rendezett évi 2-3 rendezvényen gond nélkül részt vehetnek a fogyatékos személyek is. A településen házi segítségnyújtás elérhető, igénybe tudják venni a fogyatékkal élők.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Kötelezően jogszabályban előírt feladat ez a munkahelyek részére, de ez még nem minden esetben teljesül, az újonnan épített épületeknél már odafigyelnek az akadálymentesítettségre.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Buszközlekedést a kerekesszékekkel közlekedő személyek nem tudják igénybe venni. A járdák egy része alkalmas arra, hogy a mozgáskorlátozottak tudják használni. A településen található park akadálymentes.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A települési önkormányzat tulajdonában lévő épületek egy része akadálymentesített. A szabadtéren rendezett évi 2-3 rendezvényen gond nélkül részt vehetnek. A járdák egy része alkalmas arra, hogy a mozgáskorlátozottak tudják használni. A településen található park akadálymentes.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem rendelkezünk adatokkal.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Nagyalásonyban. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény eddig.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem találkoztunk olyan esettel az elmúlt időszakban, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás vagy megkülönböztetés ért volna helyben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az átlagember nem tudja, hogy viselkedjen a fogyatékossgal élő személyek társaságában	Fogyatékos személyek által tartott előadások/megbeszélések a viselkedésre vonatkozóan, érzékenyítő előadások
A fogyatékossgal élők és őket ápoló családtagjaik elszigetelődése	Klub létrehozása és/vagy ingyenes wifi szolgáltatás, mely lehetőséget ad az online térben történő folyamatos kapcsolattartásra és ezáltal kevésbé érzik majd magukat egyedül.
Az egészségügyi szolgáltatásokat sokszor nem tudják igénybe venni a fogyatékossgal élők	A fogyatékossgal élő személyek egészségügyi intézményekben, szűrővizsgálatokra történő eljuttatása rendszeresen, időközönként.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az infrastruktúra néhány helyen fejlesztésre szorul.	Infrastruktúra fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A település rendelkezik helyi Polgárőr Egyesülettel, mely aktívan működik, tagjai helyi önkéntesekből kerülnek ki.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Ilyen kapcsolata nincs a településnek.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás 28 települést foglal magában, a járások kialakulásával is fennmaradt, bizonyos feladatok ellátása jelenleg is térségi szinten történik.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Ilyen kapcsolata nincs a településnek.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Ilyen kapcsolata nincs a településnek.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Ilyen kapcsolata nincs a településnek.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetfelmérés előkészítésében részt vett a településen működő Önkormányzat, Falugondnok, Védőnő, Családsegítő, Rendőrség

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján. Így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Aluliskolázottság megszüntetése	Szakmai képzések szervezése
Gyermekek	Prevenációs előadások hiánya	Több prevenációs előadás szervezése
Nők	Családon belüli erőszakos cselekmények csökkentése	Rendőrség és családsegítők részéről tájékoztató programok szervezése
Idősek	Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává vagy éppen nem képesek ellátni a ház körüli teendőket.	Természetbeni segítségnyújtás megszervezése
Fogyatékkal élők	Lakosság érzékenyítésre szorul	Fogyatékos személyek által tartott előadások/megbeszélések a viselkedésre vonatkozóan
	A fogyatékkal élők és őket ápoló családtagjaik elszigetelődése a társadalomtól	Klub létrehozása és/vagy ingyenes wifi szolgáltatás, mely lehetőséget ad az online térben történő folyamatos kapcsolattartásra és ezáltal kevésbé érzik majd magukat egyedül.
	Az egészségügyi szolgáltatásokat sokszor nem tudják igénybe venni a fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő személyek egészségügyi intézményekben, szűrővizsgálatokra történő eljuttatása rendszeresen, időközönként.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Infrastruktúra fejlesztésre szorul	Pályázati lehetőségek kihasználása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is hasznos tagjai a társadalomnak, a falu közösségének.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára elősegítsük a felzárkózást a többségi társadalomhoz, valamint, hogy életszínvonaluk emelkedését a tőlünk telhető legnagyobb mértékben támogassuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségének és biztonságának megőrzését. Ezt prevenciós előadásokkal, egészséges étkezéssel, testmozgással és a családsegítő kolléga segítségével tartjuk fenn.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, a számukra megfelelő életszínvonal fenntartásának segítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkal szembeni erőszak visszaszorítását, illetve, hogy ne részesüljenek hátrányos megkülönböztetésben nemük miatt, azaz az egyenjogúságot.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének megismerésére, a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Infrastruktúra fejlesztésre szorul	Néhány helyen a településen az infrastruktúra fejlesztésre szorul például járdák, útburkolatok.	Pályázati lehetőségek kihasználása révén a település infrastruktúrájának fejlesztése	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Pályázati lehetőségek kihasználása révén a település infrastruktúrájának fejlesztése	polgármester	2028. 11. 04. (szombat)	Infrastruktúra korszerűsítése	Pályázati erőforrások, 2-3 fő szervező	Hosszú távú	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Az iskolázatlanság csökkentése a településen	A településen a mélyszegénységben élők között nagymértékben fordul elő általános iskolai végzettséggel nem rendelkező személy. Nekik nehéz bejutni a munkaerőpiacra.	Az iskolázottsági szint emelése és a munkaerőpiacra jutás megkönnyítése.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az iskolázottság felmérése a településen. Igényfelmérés az oktatás iránt. Megfelelő oktató kiválasztása. Tanfolyamok szervezése.	Polgármester	2028. 11. 04. (szombat) tájékoztató 2022.07.01. oktatás kezdete 2022.12.31.	Csökken a településen az alul iskolázott személyek száma és javul a mélyszegénységben élők esélye a munkaerőpiacon. Célunk az alacsony végzettségű lakosság 10%-ának részvétele a képzéseken.	1 terem biztosítása, 1 fő oktató foglalkoztatása, pályázati erőforrás, önkormányzati támogatás	2023.12.31.	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekeknek szóló prevenciók előadások hiánya	Több prevenciók előadás szervezése	Fontosnak tartjuk a gyerekeknek szóló prevenciók előadásokat, hiszen mindenkinek az az érdeke, hogy tisztességes, jogkövető felnőttekké váljanak. Ehhez pedig fontos tisztában lenniük azokkal a dolgokkal, melyek veszélyesek számukra és a környezetükre is hatással lehetnek.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032.)	Gyermekeknek szóló prevenciók előadások szervezése rendszeresen	polgármester	2028. 11. 04. (szombat)	Gyermekek viselkedése	Pénzügyi erőforrások, terem biztosítása, 1 fő szervező, megfelelő szervek	5 év	Nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családon belüli erőszak esetén a nők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és fordulhatnak segítségért.	A krízishelyzetbe került nőknek való segítségnyújtása a cél.	Családon belüli erőszak esetén a nők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. A krízishelyzetbe került nőknek való segítségnyújtása a cél.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Településen élők női feltérképezése és figyelem felkeltése. Rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés. Tájékoztató előadások megszervezése. Folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül.	Polgármester	2028. 11. 04. (szombat) tájékoztató előadás: 2022.12.31.	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik, hogy nincsenek egyedül. Remélhetőleg csökken a bántalmazások száma. Célunk fórumonként 5 fő részvétele.	1 terem biztosítása, 2 fő előadó, szórólapok nyomtatási költsége	2023.12.31.	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek biztonsága	Az idősek sokszor esnek bűzözök áldozatául.	Az idősek biztonságérzetének javítása. Biztonságos lakókörnyezet kialakítása.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022.) (2023-2024.)	Kamerarendszer bővítése. Tájékoztató előadások megszervezése. Rendőrség és polgárőrség bevonása. Járőrözés megszervezése.	Polgármester	2028. 11. 04. (szombat) kamera bőv. 2022.12.31. táj.szerv. 2021.12.31. ism.járőr foly.	A bűnelkövetők száma csökken. Járőrözés folyamatosságának fenntartása.	Pályázati erőforrás, önkormányzati támogatás, 2-3 fő járőr bevonása	2023.12.31.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Lakosság érzékenyítése	Az átlagember nem tudja hogyan viselkedjen fogyatékkal élő személy társaságában.	Az önkormányzat célul tűzte ki, hogy segít az átlagembereknek abban, hogy összehozza őket fogyatékkal élő személyekkel. Cél az előítéletek csökkentése, a tolerancia növelése, sajnálat helyett elfogadás, a felelősség tudatosítása.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025.)	Szórólapokon hirdetményekben a lakosság tájékoztatása a lehetőségekről. Olyan fogyatékkal élő személy(ek) felkutatása, aki(k) vállalják a konzultációt. Helyszín biztosítása, időpont egyeztetése. Találkozó megszervezése.	Polgármester	2028. 11. 04. (szombat) előad.szerv 2022.12.31. szórólap 2023.01.hótól folyamatos	Célunk, hogy növekedjen a társadalmi elfogadásunk pozitív irányban az érdekképviselő és a segítségnyújtás terén. Célunk a településen élők 30 %-ának részvétele a konzultáción.	1 terem biztosítása, 2-3 fő előadó	2023.12.31.	Nem releváns
2	A fogyatékkal élők és őket ápoló családtagjaik elszigetelődése a társadalomtól	Klub létrehozása és/vagy ingyenes wifi szolgáltatás, érzetnek mely lehetőséget ad az online térben történő folyamatos kapcsolattartásra és ezáltal kevésbé érzik majd magukat	A fogyatékkal élők magányosság érzetének csökkentése, bevonásuk közösségbe programok által.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025.)	Vélemények kikérése, igényfelmérések, programok szervezése.	polgármester	2028. 11. 04. (szombat)	Fogyatékkal élők közösségbe való bevonása	Pénzügyi erőforrások, helyszín biztosítása, 1 fő szervező	5 év	Nem releváns

		egyedül. Programok szervezése, melyekben ők is részlet tudnak venni a többi lakossal együtt.										
3	Az egészségügyi szolgáltatásokat sokszor nem tudják igénybe venni fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők személyek egészségügyi intézményekben, szűrővizsgálatokra a történő eljuttatása rendszeresen, időközönként.	A fogyatékkal élők segítése azáltal, hogym rendszeresen segítünk nekik eljutni az éves szűrővizsgálataikra.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Országos Fogyatékosügyei Program (2015- 2025.)	Kapcsolatfelvétel az érintettekkel, igények felmérése, utazás megszervezése	polgármester	2028. 11. 04. (szombat)	Fogyatékkal élők elégedettsége	Pénzügyi erőforrások, 2-3 fő szervező, kapcsolatfelvétel a egészségügyi intézményekkel	5 év	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

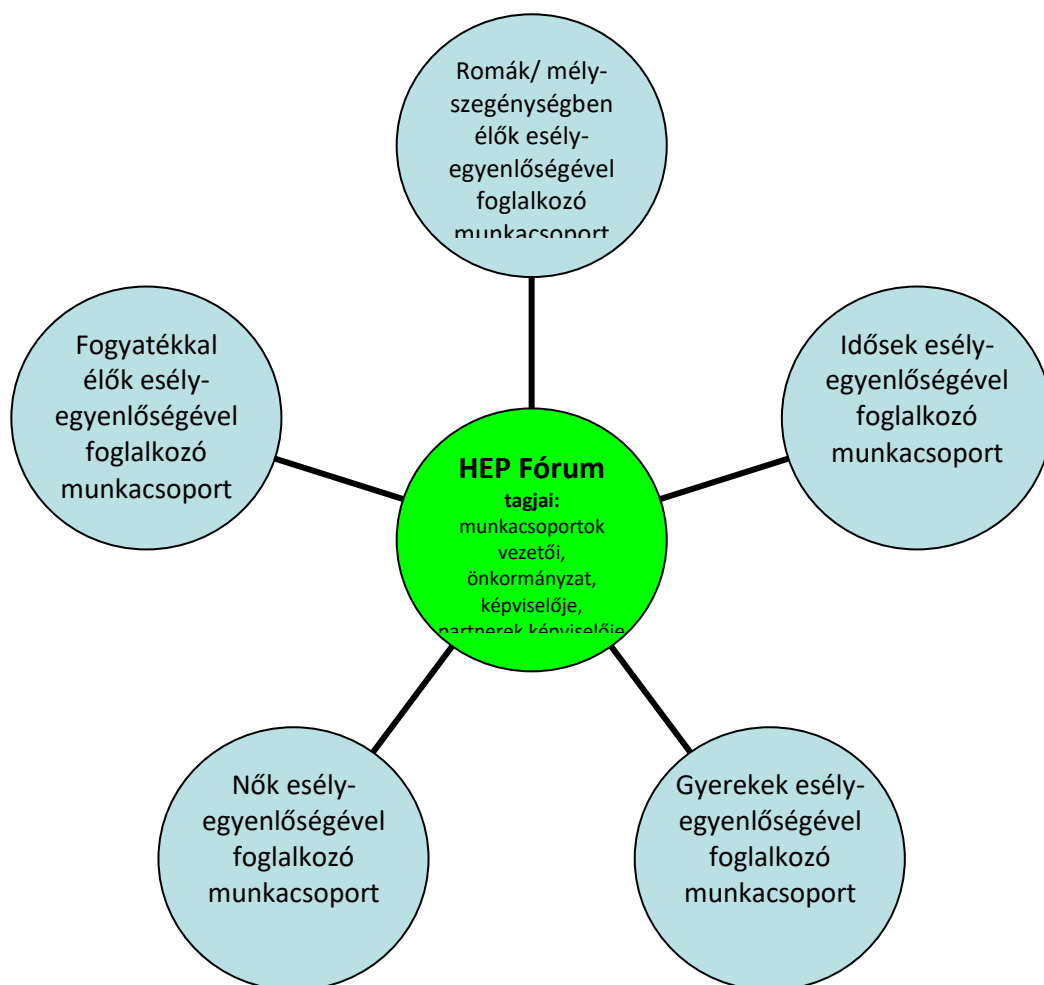
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagyalásny község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagyalásny község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2023.

.....
Aláírás

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagyalásny község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagyalásny község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 38/2023. (XI. 20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2023. 12. : 18. :

.....
Alírás

ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
8484 Nagyalásony

Szám: Na/1342-1/2023.

K I V O N A T

Nagyalásony, Dabrony, Somlóvecse, Vid Önkormányzatok Képviselő-testületének 2023. november 20-án (hétfő) 16,30 órai kezdettel megtartott **együttes, nyilvános** ülésének jegyzőkönyvéből

Nagyalásony Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 3 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

38/2023. (XI.20.) határozat

Nagyalásony Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Nagyalásony Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2023-2028) elfogadja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a jegyzőkönyv mellékletét képezi.

kmf.

Csöngei Gábor sk.
polgármester

Szarka Gyula sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Nagyalásony, 2023. december 18.

Meinczinger Andrea
Meinczinger Andrea
főelőadó